

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 22. Chilenorum Sociorum vexationes & labores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

SEMOTO Ludovico Valdiviâ, non idè cessare vexationes, quibus Socii, Provincialis hortamento, non cedentes, eo tempore, quo repullulantibus ob defensionem Indorum in Societatem odiis, & compita calumniis in nostrum nomen personabant, nostri operarii in templis, in carceribus, ruri domique, contra vitia vocem suam exercebant, nunquam sine operæ pretio: quin & æmulatorum acerrimi, nullius, nisi Societatis, operâ in componendis conscientiiis utebantur, fatentes aut sibimetipsis auri servitorumque cupidine falcinum fecisse, aut ab torrente rapi se sivilisse. Societate inter probra & odia integrum decus conservante: ut scias nec gemmam in luto, nec virtutem in contumeliarum inquinamento, pretium splendoremque deperdere. Collegium Conceptionis ornavit morte suâ Stephanus à Madrito, coadjutor temporalis, in agro Burgensi olim natus, omnium ordinum venerationem ob Sanctitatis opinionem promeritus, inde ortam, quòd externos homines nunquam nisi de Divinis rebus alloqueretur, Barbaros lubenter Catechesi informaret, & vacua ab officiis domesticis temporis spatia Venerabili Sacramento de genibus adorando assiduus tereret. Statim ac nolâ domesticâ funus ejus indicatum est, omnia urbis templa lugubriter etiam insonuere. Dominicani, Mercenarii, Franciscani, & princeps Ecclesia, separato officio, deinde simul omnes cum plebe funus ejus cohonestarunt. Chilensis regni Prætor, belli Duces, & cætera nobilitas, cadaveri efferendo succollavere, tantâ officii præstiti æstimatione, ut cum cæteri sibi invicem honoris ergo succederent, ipse Prætor feretrum non antè alteri traderit, quàm ad mediam templi aream deponeret. Fabrilis is artem exercuerat: adeò nihil humilitas officii eum deprimit, quem egregia virtus è grege allevat. Sub id tempus, ab ejusdem Collegii Sociis, grassante peste, & aliis occasionibus, octingenta & amplius capita Sacramento baptismali expiata sunt. In Araucana sede quingentos adultos, & numerum infantium ampliorem, Socii Sacris undis immertere. Quot Bonæ Spci sedis operarii ad ovile Christi hoc anno adduxerint, non distinctè reperio: quamquàm ex vicinarum sedium ejusdem conditionis messe facilis conjectura est.

INTERIM per Tucumaniam vigeat Æthiopum cura, motore Didaco Torres, in ejus gentis levamentum à multis retrò annis incitatissimo. Intendit eam curam orta sub id tempus de Baptismorum Angolæ Æthiopicis collatorum valore controversa: unis consentibus recentè advecta ex Africa mancipia sub conditione baptizanda esse; aliis negantibus. Qui nihil circa Æthiopum ejusmodi Baptismos innovandum censebant, in hunc fermè modum ratiocinabantur. Non esse temerè revocandum in dubium, quod Sacrorum Antistites in Africana ora Regi Catholico subiecta, circa Sacramenta operarentur. Si scrupuli de ea re injiciantur, simplices Æthiopes per totam Americam, spectatâ popularium suorum iteratâ lotione, nusquam quieturos, usque dum etiam relavarentur. Pro remedio rarissimi mali tendi certos laqueos innumeræ multitudini. Non negari fieri posse, ut subinde defectus suborianur circa horum hominum Baptismum, sed plerosque non versati circa valorem. Quis neget inter hæreticos Sacrorum depravatores, multa Baptismata pravè administrari; & tamen rarò sollicitari hæreticos ad Fidem convertos, ut se denuò initiari sinant. Per tot retrò annos nihil de Æthiopum Baptismo ab quoquam dubitatum fuisse, proinde novitatem quovis religiositatis pallio tectam suspicionibus obnoxiam fore. Hæc dissuasores: adversus quos alii aiebant, Africanæ oræ Antistites nihil detractum iri, si defectus, quos ipsi maximopere emendate euperent, nec possent, quavis in Orbis parte corrigerentur. Scrupulositatem non esse vocandam, salutem tot mortalium periclitantem in tuto ponere. Æthiopes semel examinatos facilè quieturos. Perperam autem adduci hæreticorum exemplum rarò Baptismorum valori incommodantium; & ubi errarent, errores adhibitâ cautione etiam corrigendos. Quod verò de novitate ab adversariis opponebatur, non admodum urgere, cum certum sit, sagacitate quorundam mortalium quotidie oriri dubia circa multas res, quæ variantibus circumstantiis diversum à pristino statum accipiunt. Hæc erant utrimque controversiæ robora. Quando verò & quo-

Y

modo

CAPUT
XXII.
Chilenorū
Sociorum
vexationes
& labores.

*Sociorum
integritas.*

*Stephani à
Madrito
mors.*

Virtutes.

Fumus.

*Octingenti
baptizati,
Item quin-
genti.*

*Et forsitan
totidem alii.*

CAPUT
XXIII.
De Æthio-
pum baptis-
mis.

1621.
*Controver-
tuntur Bap-
tismi.*

*Partes asserti
validos.*

Partes negat.